

زنگ خطر برای سن طلاق دختران

تازه‌ترین ارقام منتشر شده خبر از باز شدن پای نوجوانان زیر 18 سال به جمع بیوه‌ها و مطلقه‌ها می‌دهد.

سلامت نیوز: تازه‌ترین ارقام منتشر شده خبر از باز شدن پای نوجوانان زیر 18 سال به جمع بیوه‌ها و مطلقه‌ها می‌دهد. به گفته فرشید یزدانی، فعال حقوق کودکان، از سال 85 تا سال گذشته، 85 هزار و 200 واقعه طلاق بین افراد زیر 19 سال کشور صورت گرفته که از این تعداد چهارهزار واقعه مربوط به دختران زیر 14 سال است.

به گزارش سلامت نیوز به نقل از تهران امروز؛ هرچند پیش‌ترها کلمه بیوه تصویر زنی را مجسم می‌کرد که با چند کودک قد و نیم قد، همسرش را از دست داده است، اما این تصویر با افزایش زنان جوان مطلقه که در سال‌های اخیر تعدادشان رو به افزایش است خدشه دار شد و با پیوستن 37 هزار نوجوان مطلقه 10 تا 18 ساله به بیوه‌های کشور در سال‌های اخیر، جامعه ایرانی شاهد دخترانی است که هنوز نوجوانی راپشت سر نگذاشته، نام مطلقه را به دنبال می‌کشند و هزاران خطر و آسیب در جامعه در کمین آنها نشسته است. دکتر امان‌الله قرایی‌مقدم جامعه شناس و استاد دانشگاه معتقد است که سرنوشت این دختران عموماً با سوءاستفاده‌های جنسی، اعتیاد، فرار از خانه یا افسردگی، یاس و سرخوردگی پیوند خورده است. پیش از این نیز یزدانی، با استناد به آمارهای رسمی منتشر شده، از افزایش 45 درصدی ازدواج دختران زیر 15 سال خبر داده بود.

یزدانی با استناد به آمارهای اعلام شده از سوی سازمان ثبت احوال می‌گوید: «؛از سال 85 تا 90، 616 هزار واقعه طلاق در کشور رخ داده است که 81 هزار و 500 واقعه از این تعداد مربوط به دختران زیر 19 سال و 7700 واقعه مربوط به پسران زیر 19 سال است، بنابراین طبق این آمار 13 درصد طلاق‌های کشور طی آن سال‌ها مربوط به دختران زیر 19 سال و 1.5 درصد مربوط به پسران زیر 19 سال است.» وی با اشاره به پیامدها و آثار منفی طلاق برای افراد زیر 14 سال ادامه می‌دهد: «؛طی پنج سال طبق آمار رسمی 63 نفر از کودکان پسر زیر 15 سال و 4000 نفر از دختران زیر 14 سال طلاق گرفته‌اند که این رقم در بین دختران بسیار بالا بوده و به هیچ وجه آمار مناسبی نیست.»

کودکانی که پیر می‌شوند

آنها هنوز جوانی را تجربه نکرده، چین و چروک به صورت‌شان می‌نشیند. انگار تجربه‌هایی تلخ چون ازدواج ناخواسته، تحمل اعتیاد همسر و گاهی کتک خوردن از او و به دندان کشیدن فرزند کوچک‌شان، آنها را هنوز جوان نشده، پیر می‌کند.

دکتر امان‌الله قرایی‌مقدم استاد دانشگاه و جامعه‌شناس در گفت‌وگو با تهران امروز می‌گوید: «؛اگرچه چنین ازدواج‌هایی مربوط به فرهنگ غالب بر برخی شهرهای کوچک است اما در شهرهای مهاجر پذیر نیز می‌توان این ازدواج‌ها را مشاهده کرد. مثلاً در شهرهای بزرگی مانند تهران و کرج نیز ازدواج‌های زیر 14 سال به‌ویژه در بین دختران اتفاق می‌افتد.»

او ادامه می‌دهد: «؛این ازدواج‌ها عمدتاً اجباری و ناخواسته و بر اثر فشار خانواده‌ها انجام می‌شود و اکثراً پس از ازدواج نارضایتی بین زن و شوهر وجود دارد و به طلاق می‌انجامد. به‌ویژه آنکه فاصله سنی بین زن و مرد هم زیاد باشد.» دکتر قرایی‌مقدم ادامه می‌دهد: «؛آسیب‌ها در این طلاق‌ها فراوان است. از آنجا که چنین ازدواج‌هایی در خانواده‌هایی صورت می‌گیرد که فرهنگی خاص بر آنها حکمفرماست، پس از طلاق ممکن است دختران مطلقه توسط خانواده پذیرفته نشوند. در این صورت این دختران درگیر انواع آسیب‌های اجتماعی از جمله روابط نامشروع، اعتیاد و... می‌شوند.»

او می‌گوید: «؛اگر این دختران توسط خانواده پذیرفته شوند نیز وضعیت برای آنان به حالت قبل از ازدواج بازمی‌گردد. آنها کنترل می‌شوند یا اینکه بازهم ناخواسته به ازدواج فرد دیگری درمی‌آیند. ممکن است پیامدهایی چون فرار از خانه برای آنها به همراه داشته باشد یا موجب اختلافات خانوادگی شوند. همچنین اگر فرزند هم داشته باشند، فرزندان اینگونه ازدواج‌ها کودکانی با مشکلات روحی و اقتصادی خواهند بود.»

سال 89 بود که کارشناسان و مشاوران دادگستریهای کشور در دیدار با وزیردادگستری خبر از افزایش ازدواجهای کودکان در برخی استانهای کشور دادند. کمی پس از آن اداره ثبت احوال استان تهران آمار ازدواج 75 کودک زیر 10 را اعلام کرد و احمد تویسرکانی رئیس سازمان ثبت اسناد و املاک کشور گفت: ««ثبت ازدواج پایین‌تر از سن قانونی برای دختران و پسران، بدون حکم دادگاه تخلف است و در صورت مشاهده یا گزارش، بی‌شک با آن برخورد می‌شود.» احمد تویسرکانی درباره اینکه گویا ازدواج‌ها با تشخیص پزشکی‌قانونی ثبت شده، پاسخ داد: ««این خلاف قانون است و در صورتی که بدانیم کدام دفتر خانه ازدواج‌های زیر سن قانونی را ثبت کرده است با آن برخورد انتظامی می‌کنیم.»

همزمان مریم مجتهدزاده، رئیس مرکز امور زنان و خانواده ریاست جمهوری تعداد ازدواج کودکان زیر 10 سال را ««کم» اعلام کرد و آن را در برخی مناطق جنوبی دانست. البته مجتهدزاده پیشنهاد ایجاد کارگروه ویژه برای رسیدگی به ازدواج کودکان زیر ۱۰ سال دربرخی استان‌ها از جمله سیستان و بلوچستان را ارائه کرد؛ پیشنهادی که سرانجامش در هاله‌ای از ابهام باقی مانده است. بر اساس ماده 1041 قانون مدنی، ««عقد نکاح دختر قبل از رسیدن به سن 13 سال تمام شمسی و پسر قبل از رسیدن به سن 15 سال تمام شمسی منوط است به اذن ولی، به شرط رعایت مصلحت با تشخیص دادگاه صالح.» اما برخی از کارشناسان معتقدند باید تامل بیشتری بر این ماده قانونی داشت. دکتر علی فایضی حقوقدان و از مدیران دفترخانه‌های ازدواج و طلاق تهران به تهران امروز می‌گوید: ««این ماده واحده قانونی مشکلی ندارد ولی اگر به تبعات این نوع ازدواج‌ها و پیشگیری از آسیب‌ها نگاه کنیم باید کمی روی این قانون تامل کرد.»

او ادامه می‌دهد: ««پزشکی‌قانونی یا دادگاه می‌گوید این فرد به بلوغ جنسی رسیده و می‌تواند ازدواج کند ولی آیا به بلوغ فکری و اجتماعی هم رسیده است؟ همین امر موجب طلاق‌های زود هنگام و افزایش آمار طلاق و سایر آسیب‌ها می‌شود. بهتر است در کنار این ماده واحده قانونی، چند تبصره هم گنجانده شود.»